

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Институт за правне и друштвене науке

СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЕКА И ГРАЂАНИНА
У КОНЦЕПТУ НОВОГ ЗАКОНОДАВСТВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Књига II

ПРИРЕДИО:
Станко Бејатовић

Крагујевац
2003.

**СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЕКА И ГРАЂАНИНА
У КОНЦЕПТУ НОВОГ ЗАКОНОДАВСТВА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Зборник радова наставника и сарадника Правног факултета у Крагујевцу, који представља резултате научноистраживачког рада на Пројекту "Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства Републике Србије" одобреног од стране Министарства за науку, технологије и развој Републике Србије.

ИЗДАВАЧ: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу
Институт за правне и друштвене науке
Јована Цвијића 1, 34000 Крагујевац
телефон: (034) 306 513, 306 504
телефакс: (034) 306 540
е-пошта: faculty@jura.kg.ac.yu
institut@jura.kg.ac.yu
веб: <http://institut.jura.kg.ac.yu>

РЕЦЕНЗЕНТИ: Проф. др Невенка Бачанин
Проф. др Станко Бејатовић

ЗА ИЗДАВАЧА: Проф. др Миодраг Мићовић

ПРИРЕДИО: Проф. др Станко Бејатовић

ПРИПРЕМА: Информациони центар
Правног факултета у Крагујевцу
emil@jura.kg.ac.yu

ШТАМПА: ГР "БАЛША" Крагујевац

ТИРАЖ: 120 примерака

ISBN: 86 - 80765 - 47 - 3

Штампање Зборника подржало Министарство за науку, технологије и
развој Републике Србије

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР	1
------------------------	----------

Одељак I

СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЕКА И ГРАЂАНИНА И КРИВИЧНО ЗАКОНОДАВСТВО РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Др Бора Чејовић, редовни професор МЕЂУНАРОДНО КРИВИЧНО ПРАВО И КОМАНДНА ОДГОВОРНОСТ	5
2. Др Станко Бејатовић, редовни професор ПОЈЕДНОСТАВЉЕНИ КРИВИЧНИ ПОСТУПЦИ И ТЕНДЕНЦИЈЕ ДРЖАВНОГ РЕАГОВАЊА НА КРИМИНАЛ	29
3. Др Снежана Соковић, ванредни професор ПРАВО ОСУЂЕНИХ ЛИЦА НА КОМУНИКАЦИЈУ СА СПОЉНИМ СВЕТОМ	45
4. Др Бранислав Симоновић, ванредни професор НОВЕ ФОРМЕ ПОЛИЦИЈСКОГ РАДА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ И ЉУДСКА ПРАВА И СЛОБОДЕ	59
5. Др Драгана Петровић, ванредни професор МЕЂУНАРОДНО КРИВИЧНО ПРАВО И КРИВИЧНО ДЕЛО "ТРГОВИНЕ ЉУДИМА"	81

Одељак II

ПРАВО СВОЈИНЕ КАО УНИВЕРЗАЛНО ЉУДСКО ПРАВО КАО ОСНОВ ЉУДСКИХ СЛОБОДА

1. Др Нина Планојевић, доцент КОНЦЕПЦИЈЕ СТИЦАЊА СВОЈИНЕ ОД НЕВЛАСНИКА У ДОМАЋЕМ И УПОРЕДНОМ ПРАВУ И ЊИХОВА КЛАСИФИКАЦИЈА (II ДЕО).....	105
--	------------

II

Одељак III ФУНКЦИОНИСАЊЕ УПРАВЕ И ЗАШТИТА ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА

1. Др Бранислав Марковић, редовни професор
**ЈАВНА УПРАВА И ГРАЂАНИ И ОСТВАРИВАЊЕ ОСНОВНИХ
ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА127**
2. Др Невенка Бачанин, редовни професор
**НАДЛЕЖНОСТ ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ У СРБИЈИ
ОД 1990. ДО ДАНАС149**
3. Др Радоје Брковић редовни професор
**РЕАФИРМАЦИЈА КЛАСИЧНОГ РАДНОГ ПРАВА И ИЗГРАДЊА
РАДНОПРАВНОГ СИСТЕМА У ДРЖАВНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ СРБИЈА
И ЦРНА ГОРА161**
4. Др Драган Батављевић, ванредни професор
**СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЕКА И ГРАЂАНИНА ПРЕМА УСТАВНОЈ
ПОВЕЉИ ДРЖАВНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ СРБИЈА И ЦРНА ГОРА И
НАЦРТИМА БУДУЋЕГ УСТАВА СРБИЈЕ173**
5. Бојан Урдаревић, асистент-приправник
**МЕЂУНАРОДНИ И ЕВРОПСКИ КОНЦЕПТ
ПРАВА НА ШТРАЈК185**
6. Зоран Јовановић, асистент-приправник
**ГРАЂАНИ И ОСТВАРИВАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА
КРОЗ ФУНКЦИОНИСАЊЕ УПРАВНОГ ПОСТУПКА197**
7. Дејан Матић, асистент-приправник
ЛОКОВО СХВАТАЊЕ СЛОБОДЕ213

Одељак IV СЛОБОДА ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕЋА НА ЈУГОСЛОВЕНСКОМ И УНУТРАШЊЕМ ТРЖИШТУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Др Радован Д. Вукадиновић, редовни професор
**ПРАВНА ЗАШТИТА МАЊИНСКИХ АКЦИОНАРА И СИСТЕМ
КОРПОРАТИВНОГ УПРАВЉАЊА223**

2. Др Божин Влашковић, редовни професор НОВИ САДРЖАЈИ У ЗАШТИТИ ПОЗНАТИХ ЖИГОВА	235
3. Др Милена Петровић, ванредни професор ДА ЛИ ЧЛ. 6. ЗРСЗ ОГРАНИЧАВА ПРАВО УГОВОРНИХ СТРАНА У ИЗБОРУ МЕРОДАВНОГ ПРАВА	251
4. Славко Ђорђевић, асистент-приправник ПРИВАТНОПРАВНИ ОДНОСИ СА ЕЛЕМЕНТОМ ИНОСТРАНОСТИ И ИНТЕРНЕТ	261
5. Соња Спасојевић, асистент-приправник МАЛИ ПАТЕНТ КАО НОВИ ОБЛИК ЗАШТИТЕ ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ	273

Одељак V

ПОРЕСКИ СИСТЕМ И ЕКОНОМСКИ ПОЛОЖАЈ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА

1. Др Свето Пурић, редовни професор ПОРЕСКА ПОЛИТИКА И ИНДИВИДУАЛНИ ПОЉОПРИВРЕДНИ ПРОИЗВОЂАЧИ	287
2. Др Нада Тодоровић, доцент ХИПОТЕКАРНО ТРЖИШТЕ КАПИТАЛА	303
3. Јасмина Лабудовић, асистент-приправник ПОРЕСКИ СИСТЕМ И ОСИГУРАЊЕ ЛИЦА	311

Одељак VI

ОСТВАРИВАЊЕ СЛОБОДА УДРУЖИВАЊА ГРАЂАНА

1. Др Ненад Ђурђевић, редовни професор ОСТВАРИВАЊЕ СЛОБОДЕ УДРУЖИВАЊА У ОБЛАСТИ СПОРТА.....	329
---	------------

IV

Одељак VII СЛОБОДА ВЕРОИСПОВЕСТИ

1. Др Емилија Станковић ванредни професор
**ЦРКВЕНА ИМОВИНА И ПРАВНИ РЕЖИМ У НАЈРАНИЈЕМ
ПЕРИОДУ355**
1. Срђан Владетић, асистент-приправник
ОВЛАШЋЕЊА УПРАВЉАЧА ЦРКВЕНЕ ИМОВИНЕ.....365

Одељак VIII СЛОБОДА ЗАВЕШТАЊА

1. Др Слободан Сворцан, редовни професор
**ДОМАШАЈ СЛОБОДЕ ВОЉЕ ЧЛАНОВА ОРТАЧКОГ ДРУШТВА
ПРИ УРЕЂЕЊУ ОДНОСА У ДРУШТВУ375**
2. Др Драгица Живојиновић, асистент
**УТИЦАЈ МЕНТАЛНЕ РЕЗЕРВЕ НА ПУНОВАЖНОСТ
ЗАВЕШТАЊА.....389**

Одељак IX ПРАВО НА ЗАСНИВАЊЕ И ЗАШТИТУ ПОРОДИЦЕ

1. Др Зоран Поњавић, редовни професор
**ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЉУДСКИХ ПРАВА И
ПРАВО НА ПОШТОВАЊЕ ПОРОДИЧНОГ ЖИВОТА.....403**
2. Др Душица Палачковић, ванредни професор
ТУЖБА ЗА ИЗДРЖАВАЊЕ ПОРОДИЦЕ423
3. Милан Марић, асистент-приправник
**ИЗВРШАВАЊЕ ОДЛУКА О ОДРЖАВАЊУ ЛИЧНИХ КОНТАКАТА
РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ439**

Одељак X СЛОБОДА ТРГОВИНЕ И ПРАВА ПОТРОШАЧА

1. Др Миодраг Мићовић, редовни професор
ДИСТАНЦИОНА ПРОДАЈА И ПРОДАЈА ПО КУЋАМА453

2. Бојан Ђокановић, асистент-приправник	
ОСНОВНА ПРАВА ПОТРОШАЧА.....	463

Одељак XI

СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЕКА И ГРАЂАНИНА У КНЕЖЕВИНИ- КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ И ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ

1. Др Марко Павловић, редовни професор	
СЛОБОДА ШТАМПЕ У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ И ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ДРЖАВИ	477
2. Зоран Чворовић, асистент-приправник	
ПРВИ ПРОПИСИ О БИРАЧКОМ ПРАВУ У КНЕЖЕВИНИ СРБИЈИ.....	501

Одељак XII

МЕЂУНАРОДНИ ОКВИРИ ЗА ЗАШТИТУ ЉУДСКИХ ПРАВА И УСКЛАЂИВАЊЕ СА НАЦИОНАЛНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ СРЈ

1. Др Иван Чукаловић, ванредни професор	
ЗАШТИТА ЉУДСКИХ ПРАВА У ПРАКСИ МЕЂУНАРОДНОГ СУДА ПРАВДЕ	525

CONTENT

PREFACE	1
---------------	---

Chapter I

HUMAN AND CIVIL RIGHTS AND FREEDOM AND CRIMINAL LAW AT THE REPUBLIC OF SERBIA

1. Bora Čejović, a full-time professor INTERNATIONAL CRIMINAL LAW AND CHAIN OF COMMAND RESPONSIBILITY	26
2. Stanko Bejatović, a full-time professor SIMPLIFIED CRIMINAL PROCEDURES AND TRENDS IN STATE RESPONDING TO CRIMES.....	43
3. Snežana Soković, an associate professor THE RIGHT OF THE CONVICTED TO COMMUNICATE WITH THE OUTSIDE WORLD	57
4. Branislav Simonović, an associate professor NEW FORMS OF POLICE WORK IN LOCAL COMMUNITY AND HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS.....	80
4. Dragana Petrović, an associate professor INTERNATIONAL CRIMINAL LAW CRIMINAL ASPECT OF HUMAN TRAFFICKING	102

Chapter II

PROPERTY RIGHT AS A UNIVERSAL HUMAN RIGHT AND AS A BASIS OF HUMAN FREEDOM

1. Nina Planojević, a docent CONCEPTS ON OBTAINING OWNERSHIP FROM NON-OWNERS IN DOMESTIC AND COMPARATIVE LEGAL SYSTEMS AND THEIR CLASSIFICATION (Second Part)	124
---	------------

Chapter III
**FUNCTIONING OF ADMINISTRATION AND HUMAN
 RIGHTS AND FREEDOM PROTECTION**

1. Branislav Marković, a full-time professor PUBLIC ADMINISTRATION AND CITIZENS AND SECURING BASIC HUMAN RIGHTS AND DUTIES	147
2. Nevenka Bačanić, a full-time professor JURISDICTION OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN SERBIA SINCE 1990 TO THIS DATE.....	159
3. Radoje Brković, a full-time professor REAFFIRMATION OF STANDARD LABOR LAW AND ESTABLISHING OF LABOR LAW SYSTEM IN THE STATE UNION OF SERBIA AND MONTENEGRO	171
4. Dragan Bataveljić, an associate professor FREEDOM AND HUMAN RIGHTS OF CITIZENS ACCORDING TO THE CONSTITUTIONAL CHARTER OF THE STATE UNION OF SERBIA AND MONTENEGRO AND THE BILL OF THE FUTURE CONSTITUTION OF THE REPUBLIC OF SERBIA	184
5. Bojan Urdarevic, an assistant beginner INTERNATIONAL AND EUROPEAN CONCEPT OF THE RIGHT TO STRIKE	196
6. Zoran Jovanović, an assistant beginner CITIZENS AND ASSURANCE OF HUMAN RIGHTS AND FREEDOMS IN THE ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS	210
7. Dejan Matić, an assistant beginner LOCK' S ASSUMPTION OF FREEDOM	220

Chapter IV
**FREEDOM OF CONDUCTING BUSINESS OPERATIONS IN
 ENTERPRISES ON SERBIAN MARKET AND THE EUROPEAN
 UNION INTERNAL MARKET**

1. Radovan Vukadinović, a full-time professor LEGAL PROTECTION OF MINOR STOCKHOLDERS AND THE SYSTEM OF CORPORATE GOVERNANCE.....	234
---	------------

VIII

2. Božin Vlašković, a full-time professor NEW CONCEPTS IN THE PROTECTION OF RECOGNIZED SEALS	250
3. Milena Petrović, an associate professor DOES THE ART. 6 OF THE ACT REGULATING THE CONFLICTS OF LAW RESTRICT THE RIGHT OF CONTRACTING PARTIES TO SELECT THE ARBITRARY LAW	259
4. Slavko Đorđević, an assistant beginner LEGAL RELATIONSHIPS WITH FOREIGN ELEMENT AND INTERNET	271
5. Sonja Spasojević, an assistant beginner SMALL PATENT AS A NEW FORM OF INDUSTRIAL PROPERTY PROTECTION	283

Chapter V **TAX SYSTEM AND ECONOMIC STATUS OF CORPORATE SUBJECTS**

1. Sveto Purić, a full-time professor TAX POLICY AND INDIVIDUAL AGRICULTURAL PRODUCERS .	300
2. Nada Todorović, a docent MORTGAGE CAPITAL MARKET	310
3. Jasmina Labudović, an assistant beginner TAX SYSTEM AND LIFE INSURANCE	326

Chapter VI **FREEDOM OF FORMING CITIZEN'S ASSOCIATIONS**

1. Nenad Djurdjević, a full-time professor REALIZATION OF THE RIGHT TO FORM SPORTS ASSOCIATIONS	352
---	------------

Chapter VII
FREEDOM OF RELIGION

1. Emilija Stanković, an associate professor
CHURCH PROPERTY AND LEGAL REGIME IN THE EARLIEST PERIODS363
2. Srdjan Vladetić, an assistant beginner
AUTHORITY OF CHURCH PROPERTY GOVERNORS371

Chapter VIII
FREEDOM OF LEGACY

1. Slobodan Svorcan, a full-time professor
THE SCOPE OF THE FREEDOM OF WILL OF THE MEMBERS OF THE PARTNERSHIP ASSOCIATION IN ESTABLISHING SOCIAL RELATIONS387
2. Dragica Živojinović, an assistant
THE INFLUENCE OF MENTAL RESERVATION ON THE TESTAMENT VALIDITY399

Chapter IX
RIGHT TO ESTABLISH AND PROTECT FAMILY

1. Zoran Ponjavić, a full-time professor
THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS AND THE RIGHT TO RESPECT OF FAMILY LIFE421
2. Dušica Palačković, an associate professor
THE LAW SUIT FOR THE FAMILY MAINTENANCE437
3. Milan Marić, an assistant beginner
EXECUTION OF THE DECISION ON MAINTAINING PERSONAL CONTACTS BETWEEN PARENTS AND CHILDREN449

*Chapter X***FREEDOM OF TRADE AND CUSTOMER'S RIGHTS**

1. Miodrag Mićović, a full-time professor
HOUSE SALE AND SALE ON DISTANCE.....461
2. Bojan Djokanović, an assistant beginner
BASIC CONSUMERS RIGHTS.....473

*Chapter XI***HUMAN AND CIVIL RIGHTS AND FREEDOM IN SERBIAN
PRINCIPALITY – KINGDOM AND YUGOSLAV STATE**

1. Marko Pavlović, a full-time professor
**FREEDOM OF PRESS IN THE KINGDOM OF SERBIA AND STATE
OF YUGOSLAVIA499**
2. Zoran Čvorović, an assistant beginner
**FIRST REGULATIONS ON VOTING RIGHT IN THE MUNICIPALITY
OF SERBIA521**

*Chapter XII***INTERNATIONAL FRAMEWORK FOR HUMAN RIGHTS
PROTECTION AND HARMONIZATION WITH THE REPUBLIC OF
SERBIA LEGISLATION**

1. Ivan Čukalović, an associate professor
**PROTECTION OF HUMAN RIGHTS IN THE PRACTICE OF THE
INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE.....532**

ПРЕДГОВОР

Слободе и права човека и грађанина, у времену у којем живимо, представљају, сасвим оправдано, највеће вредности цивилизованог човечанства. У циљу што потпуније заштите ових вредности не само да су донесена бројна међународна акта (пре свега Универзална декларација о људским правима и Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода), већ је под тзв. плаштом њихове заштите "дозвољено" и предузимање таквих мера које саме по себи значе и угрожавање и негацију основних људских права не само појединца и група већ и нације као целине.

И управо, имајући у виду овакав степен значаја слобода и права човека и грађанина сасвим је нормално да ова проблематика представља и приоритет у деловању најзначајнијих институција националног и међународног карактера. Нема сумње већ поодавно је постало кристално јасно да се до жељеног степена слобода и права човека и грађанина може доћи само ако на пољу њиховог остваривања делују сви субјекти, и то почевши од појединаца па завршивши са међународном заједницом као целином. Полазећи од овог, а у жељи да дамо што већи допринос нормативној компоненти слобода и права човека и грађанина у концепту предстојећег - новог законодавства Републике Србије, а преко њега и њеној практичној реализацији одлучили смо се за рад на научноистраживачком пројекту под насловом: "Слободе и права човека и грађанина у концепту новог законодавства Републике Србије". Након двогодишњег прикупљања и обраде неопходне литературе дошли смо до нових резултата рада на овом научноистраживачком пројекту, и исте чинимо доступним нашој стручној, и не само стручној јавности, путем објављивања новог (другог) зборника радова. Дубоко верујемо да ће радови објављени и у овом зборнику значајно допринети адекватном сагледавању како историјског, тако и позитивно-правног аспекта слобода и права човека и грађанина на простору Републике Србије, и да ће бити један од путоказа начина њиховог регулисања у предстојећем новом законодавству Републике Србије, и то на начин прокламован и прихваћен у најновијим актима свих релевантних субјеката како Европе тако и шире међународне заједнице, односно међународне заједнице као целине, а што посебан значај има управо у времену које је пред нама. Ово пре свега из разлога што смо коначно, после толико година, ратификовали Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и на тај начин

створили још једну међународну обавезу, односно боље речено изразили и нашу пуну опредељеност и жељу и да наше законодавство усагласимо са овом Конвенцијом и на тај начин савладамо још једну значајну степену на путу наше пуне интеграције у све токове савремене Европе и шире. Ако стручне критике радова објављених у овом зборнику покажу да су испуњена ова наша очекивања то ће бити не само сатисфакција за наш досадашњи рад већ и подстрек за наш још активнији будући рад на научноистраживачком проучавању разних аспеката корпуса слобода и права човека и грађанина у Републици Србији.

На самом крају изражавам у име свих чланова научноистраживачког тима, као и у име Правног факултета у Крагујевцу као реализатора истраживања на овом научноистраживачком пројекту посебну захвалност Министарству за науку, технологије и развој Републике Србије што је прихватило да финансира рад на овом научноистраживачком пројекту и што је дало финансијску помоћ за штампање овог зборника. Без овакве помоћи овог министарства Република Србија би засигурно остала ускраћена за једну свестрану анализу тако значајне проблематике као што су слобода и права њених грађана.

Крагујевац, децембар 2003. године

Проф. др Станко Бејатовић

Одељак I

**СЛОБОДЕ И ПРАВА ЧОВЕКА И
ГРАЂАНИНА И КРИВИЧНО
ЗАКОНОДАВСТВО РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

